

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMAS

SPRENDIMAS

DĖL ATISISAKYMO NAGRINĖTI PRAŠYMĄ NR. 1A-77/2022

2022 m. rugsėjo 14 d. Nr. KT111-A-S102/2022

Vilnius

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, susidedantis iš Konstitucinio Teismo teisėjų Gintaro Godos, Vytauto Greičiaus, Danutės Jočienės, Giedrės Lastauskienės, Vytauto Mizaro, Algio Norkūno, Daivos Petrylaitės, Janinos Stripeikienės,

sekretoriaujant Vaivai Matuizaitei,

Konstitucinio Teismo tvarkomajame posėdyje apsvaustė pareiškėjo [duomenys neskelbiami] prašymą Nr. 1A-77/2022.

Konstitucinis Teismas

nustatė:

1. Pareiškėjas prašo ištirti, ar konstituciniam teisinės valstybės principui neprieštarauja Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 65 straipsnio 1 dalies 1 punkto b papunktis, 66 straipsnio 1 dalis, taip pat Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) 140 straipsnio (2007 m. birželio 28 d. redakcija) 9 dalis tiek, kiek jose, pasak pareiškėjo, nenustatyta, kad teismas, skirdamas bausmę asmeniui, kuriam buvo taikytos kardomosios priemonės dokumentų paėmimas, įpareigojimas periodiškai registruotis policijos įstaigoje, rašytinis pasižadėjimas neišvykti, privalo jas įskaityti į paskirtą bausmę vadovaudamasis BK 65 straipsnio 1 dalies 1 punkto b papunktyje nustatyta vienos bausmės keitimo kita bausme taisykle.

2. Iš pareiškėjo prašymo ir jo priedų matyti, kad Klaipėdos apygardos teismo 2015 m. balandžio 8 d. nuosprendžiu pareiškėjas pripažintas kaltu ir nuteistas pagal BK 129 straipsnio 1 dalį laisvės atėmimu 8 metams; į pareiškėjui paskirtą bausmę įskaitytas jo kardomojo kalnimo (suėmimo) laikas nuo 2014 m. spalio 15 d. iki 2014 m. spalio 17 d.

Pareiškėjas 2022 m. birželio 13 d. kreipėsi į Klaipėdos apygardos teismą su prašymu į jam Klaipėdos apygardos teismo nuosprendžiu paskirtą laisvės atėmimo bausmės laiką įskaityti laikotarpiu nuo 2014 m. spalio 17 d. iki 2015 m. balandžio 8 d. taikytų kardomųjų priemonių

dokumentų paėmimo, įpareigojimo periodiškai registruotis policijos įstaigoje, rašytinio pasižadėjimo neišvykti laiką. Klaipėdos apygardos teismas, motyvuodamas tuo, kad baudžiamasis įstatymas nenumato kitų, švelnesnių už suėmimą, kardomųjų priemonių taikymo laiko įskaitymo į bausmės laiką, 2022 m. birželio 23 d. nutartimi pareiškėjo prašymo netenkino.

Lietuvos apeliacinis teismas 2022 m. liepos 20 d. galutine ir neskundžiama nutartimi atmetė pareiškėjo skundą ir paliko galioti Klaipėdos apygardos teismo 2022 m. birželio 23 d. nutartį.

3. Pareiškėjo prašymas Konstituciniam Teismui pateiktas 2022 m. rugpjūčio 17 d.

Konstitucinis Teismas

konstatuoja:

4. Pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalį (2019 m. kovo 21 d. redakcija), kiekvienas asmuo turi teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų aktų, jeigu jų pagrindu priimtas sprendimas pažeidė šio asmens konstitucines teises ar laisves ir šis asmuo išnaudojo visas teisinės gynybos priemones.

5. Kaip minėta, pareiškėjas prašo ištirti, ar BK 65 straipsnio „Bausmių sudėjimo ir keitimo taisyklės“ 1 dalies 1 punkto b papunktis, 66 straipsnio „Kardomojo kalinimo įskaitymas į paskirtą bausmę“ 1 dalis ir BPK 140 straipsnio „Laikinas sulaikymas“ (2007 m. birželio 28 d. redakcija) 9 dalis tiek, kiek nurodyta, neprieštarauja konstituciniam teisinės valstybės principui.

5.1. Pažymėtina, kad pagal BK 65 straipsnio 1 dalies 1 punkto b papunktyje nustatytą vienos bausmės keitimo kita bausme taisyklę viena laisvės atėmimo diena prilyginama dviem laisvės apribojimo dienoms. BK 66 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad teismas, skirdamas bausmę asmeniui, kuriam buvo taikytas kardomasis kalinimas (suėmimas), privalo jį įskaityti į paskirtą bausmę.

Pagal BPK 140 straipsnio (2007 m. birželio 28 d. redakcija) 9 dalį, laikino sulaikymo laikas įskaitomas į suėmimo ir bausmės laiką.

5.2. Pareiškėjo abejonės dėl ginčijamose BK ir BPK nuostatose įtvirtinto teisinio reguliavimo atitikties konstituciniam teisinės valstybės principui grindžiamos tuo, kad, pasak pareiškėjo, BPK 134, 135, 136 straipsniuose nustatytos kardomosios priemonės dokumentų paėmimas, įpareigojimas periodiškai registruotis policijos įstaigoje, rašytinis pasižadėjimas neišvykti yra identiškos BK 48 straipsnyje nustatytai laisvės apribojimo bausmei. Pareiškėjo teigimu, teismas, neįskaitęs minėtų kardomųjų priemonių taikymo laiko į jam paskirtos laisvės atėmimo bausmės laiką, pažeidė jo konstitucines teises ir laisves, nes dalį teismo nuosprendžiu paskirtos laisvės atėmimo bausmės pareiškėjas jau yra atlikęs.

5.3. Pareiškėjo prašymo kontekste pažymėtina, kad kardomųjų priemonių paskirtis apibrėžta BPK 119 straipsnyje, pagal kurį kardomosios priemonės, be kita ko, pareiškėjui taikytas dokumentų paėmimas, įpareigojimas periodiškai registruotis policijos įstaigoje, rašytinis pasižadėjimas

neišvykti, gali būti skiriamos siekiant užtikrinti įtariamojo, kaltinamojo ar nuteistojo dalyvavimą procese, netrukdomą ikiteisminį tyrimą, bylos nagrinėjimą teisme ir nuosprendžio įvykdymą, taip pat siekiant užkirsti kelią naujoms nusikalstamosioms veikoms. Tuo tarpu bausmės, kaip valstybės prievartos priemonės, skiriamos teismo nuosprendžiu nusikaltimą ar baudžiamąjį nusižengimą padariusiam asmeniui, paskirtis yra sulaikyti asmenis nuo nusikalstamų veikų darymo, nubausti nusikalstamą veiką padariusį asmenį, atimti ar apriboti nuteistam asmeniui galimybę daryti naujas nusikalstamas veikas, paveikti bausmę atlikusius asmenis, kad laikytųsi įstatymų ir vėl nenusikalstų, užtikrinti teisingumo principo įgyvendinimą (BK 41 straipsnis).

Vadinasi, priešingai, nei teigia pareiškėjas, jam taikytos BPK 134, 135, 136 straipsniuose nustatytos kardomosios priemonės dokumentų paėmimas, įpareigojimas periodiškai registruotis policijos įstaigoje ir rašytinis pasižadėjimas neišvykti, savo esme ir paskirtimi skiriasi nuo laisvės apribojimo bausmės, kurią reglamentuoja BK 48 straipsnio nuostatos.

5.4. Šio prašymo kontekste paminėtina ir tai, kad pareiškėjas neatsižvelgia į oficialiosios konstitucinės doktrinos nuostatas, kad asmuo, darydamas nusikalstamas ar kitas teisei priešingas veikas, turi suprasti, kad, pagal Konstituciją, konstitucinį teisinės valstybės principą, tokie jo veiksmai sukels atitinkamą įgaliotų valstybės institucijų reakciją, kad už jo daromą (ar padarytą) teisės pažeidimą gali būti teisėtai ir pagrįstai taikomos valstybės prievartos priemonės, kuriomis *inter alia* bus daromas tam tikras poveikis jo elgesiui (2019 m. balandžio 18 d. nutarimas, 2022 m. vasario 15 d. sprendimas Nr. KT22-A-S21/2022); pagal Konstituciją, asmens, padariusio nusikaltimą, laisvė gali būti suvaržyta įstatymų nustatytais pagrindais ir tvarka; gali būti apribotos jo teisės ir laisvės (2003 m. kovo 24 d., 2015 m. vasario 26 d. nutarimai).

5.5. Apibendrinant pažymėtina, kad pareiškėjo prašymo teiginiai, jog BPK 134, 135, 136 straipsniuose nustatytos kardomosios priemonės dokumentų paėmimas, įpareigojimas periodiškai registruotis policijos įstaigoje, rašytinis pasižadėjimas neišvykti yra neva identiškos BK 48 straipsnyje nustatytai laisvės apribojimo bausmei ar panašios į ją ir turėtų būti įskaitytos į paskirtos bausmės laiką, yra iš esmės paneigiantys BK ir BPK įtvirtintą kardomųjų priemonių ir bausmės, kaip valstybės prievartos priemonės, skiriamos teismo nuosprendžiu nusikaltimą ar baudžiamąjį nusižengimą padariusiam asmeniui, esmę ir paskirtį. Konstatuotina, kad tokie pareiškėjo prašyme nurodyti teiginiai laikytini bendro pobūdžio samprotavimais ir šiuo aspektu negali būti vertinami kaip teisiniai argumentai, pagrindžiantys pareiškėjo poziciją dėl jo nurodyto ginčijamo teisinio reguliavimo atitikties konstituciniam teisinės valstybės principui.

6. Pagal Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 5 punktą, Konstitucinis Teismas savo sprendimu atsisako nagrinėti prašymą ištirti teisės akto atitiktį Konstitucijai, jeigu prašymas grindžiamas ne teisiniais motyvais.

7. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, konstatuotina, kad yra pagrindas atsisakyti priimti

nagrinėti pareiškėjo prašymą Konstituciniame Teisme.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 22 straipsnio 3, 4 dalimis, 25 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 28 straipsniu, 69 straipsnio 1 dalies 5 punktu, 2 dalimi, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas

nusprendžia:

Atsisakyti nagrinėti pareiškėjo [duomenys neskelbiami] prašymą Nr. 1A-77/2022.

Šis Konstitucinio Teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

Konstitucinio Teismo teisėjai

Gintaras Goda

Vytautas Greičius

Danutė Jočienė

Giedrė Lastauskienė

Vytautas Mizaras

Algis Norkūnas

Daiva Petrylaitė

Janina Stripeikienė